ZPRÁVA PORADCE CHOVU PRO TERVUERENY (2024)

Počet evidovaných chovných jedinců:
V klubu je ke konci roku 2024 evidováno celkem 60 chovných psů, z toho ovšem je 13 starších 10ti let a 43 chovných fen. Počet chovných zvířat stagnuje či mírně klesá. Z uvedených chovných fen některé nikdy nebyly navzdory pokročilému věku kryty a tak šance na jejich využití v chovu je minimální. Stejně jako v předchozích letech, i letos musím konstatovat, že celková genetická variabilita také není příliš dobrá, nadále probíhá koncentrování chovu na méně, o to intenzivněji chovajících chovatelských stanic a toto se týká jak exteriérových, tak pracovních linií.

Krycí listy:
V roce 2024 bylo vystaveno 10 elektronických krycích listů na 9 různých fen v majetku 9-ti různých CHS. Pokles oproti předchozím „covidovým" rokům se zastavil. Bylo nakryto celkem 6 fen od 6-ti různých chovatelů. Zde stále pokračuje pokles oproti covidovým letům.

Tabulka využitých psů v chovu v roce 2024

Jméno psa	Celkem krytí	Zabřezlo fen	Neúspěšná krytí	Počet zapsaných štěňat v roce 2023
Bohemian Rhapsody z Kovárny	1	1	-	6
Gody White Talisman	1	1	-	8
Gordy v.Moned	1	1	-	8
Chaim Deabei (PL)	1	1	-	9
Nox Black z Kovárny – groen.	1	1	-	8
Such a Rush of Dark Brightness (D)	1	0	1	-

	Rok 2024	Rok 2023	Rok 2022
Počet krytí	6	9	10
Úspěšná krytí	5	7	8
Počet vrhů	5	8 (+1 vrh narozený z krytí na sklonku roku 2022)	9 (+2 vrhy narozené z krytí ze sklonku roku 2021; -1 vrh s oček.narozením až 2023)
Vrhy ze zahraničních krytí	1 (20%)	4 (50%)	3 (33,33%)
Počet živě narozených štěňat	39 (22 psů + 17 fen)	59 (34 psů + 25 fen)	56 (25 psů + 31 fen)
Počet živě narozených štěňat na vrh	7,8	7,38	6,22
Mrtvě narozených štěňat celkem	0	0	0
Uhynulých / utracených štěňat	0	0	0
Zapsáno do PK	39 (22 psů + 17 fen) (pokles o 33,89% oproti roku 2023)	59 štěňat (34 psů + 25 fen) (nárůst o 5,35% oproti roku 2022)	56 štěňat (25 psů + 31 fen) (pokles o 49,1% oproti roku 2021)

Ve statistice krytí a vrhů jsou zahrnuty vrhy, kde byla matka Tervueren a zároveň se ve vrhu narodil alespoň jeden Tervueren

Vyštěpenci a mezivarietní krytí v roce 2024
Vyštěpení Tervuereni z Groenendaelů – K vrh Black Morion – 2 P

Vyštěpení Tervuereni z Malinoisů – CH vrh Kwanah – 3P+1F

Tervuereni z mezivarietních krytí –
I vrh Yassalen – 2P+2F (+ další 3P+1F Groenendael)

Importy v roce 2024:
Vany du Crocs du Quercy – Francie
Tiara du Belgischter aux Ludvai – Maďarsko
Anise, Aralia a Astilbe of Epic Wolves – Rumunsko
Fulla Polaris – Polsko
Uhakan a Ulfy des Terres d'Amarok - Francie

Popisné přehlídky a povahové testy:

Základní bonitace se v roce 2024 konaly při klubové a speciální výstavě v Mladé Boleslavi a při klubové výstavě v Berouně. Celkem se zúčastnili 2 psi a 4 feny. Dvě feny nebyly změřené, jedna fena obdržela hodnocení Nechovná pro křížový skus. Ostatní splnili podmínky chovnosti. U jedinců, kteří prošli měřením bylo konstatováno: 3x vyrovnaná, temperamentní a přátelská povaha, 1x nervóznější povaha. Všichni byli z exteriérové linie.

Rozšířené bonitace se v roce 2024 konaly celkem 3. Předvedli se celkem 4 psi a 2 feny. Jednomu psu byla již potřetí odložená bonitace z důvodů nezměření, jeden pes úspěšně absolvoval bonitaci, ale k uchovnění mu chybí doložit ještě RTG DKK a DLK. Zbylí dva psi byli uchovněni, stejně jako obě feny.

Hodnocení povah u psů (s výjimkou výše uvedeného psa, který se nenechal změřit) bylo 3x vyrovnaný, 1x nervóznější, všichni byli temperamentní, hraví a přátelští.

Samostatný povahový test se v roce 2024 konal celkem jednou při klubové výstavě v Mladé Boleslavi a byl určen pro zájemce o selekci. Zúčastnil se jeden pes tervueren a získal 99 bodů. Dále si v průběhu roku na rozšířených bonitacích doplnili povahový test jedna fena (94/A) a jeden pes (96/A).

Ze závažných vad se vyskytl výše uvedený neuchovněný jedinec s výrazným křížovým skusem.

Co se týče exteriérových vad na obou typech bonitací, mohu jen víceméně zopakovat každoroční konstatování. Exteriéroví jedinci často inklinují ke slabším hrudníkům a předhrudím, občas k hypertypickým rysům (i když to se významně zlepšuje). U pracovních zvířat nebo zvířat s příměsí pracovní krve zase častěji vidíme mohutnější hlavy s nedostatečnou modelací, šířeji nasazené a nesené uši. Všem jedincům, jedno z jaké linie se nevyhýbá strmé úhlení a bohužel stále častější vadné uložení ramen – příliš vpředu, což dělá malé přehrudí, strmý krk a bohužel i jistý hrdý výraz, který je bohužel často chybně vyhledáván.

Povahové testy a hodnocení povah v součtu:

- Celkem předvedeno na PT 6 psů a 3 feny
- Jeden pes se nenechal změřit
- Celkem 5 psů a 3 feny dokončilo povahový test

Hranice dosažených bodů	Rok 2024	Skupiny	Rok 2023	Rok 2022
100 bodů	1 pes (12,5%)	75%	33,33%	11,11%
91-99 bodů	3 psi + 2 feny (62,5%)		11,11%	44,45%
81-90 bodů	1 pes + 1 fena (25%)	25%	44,44%	11,11%
71-80 bodů	Nikdo		11,11%	11,11%
61-70 bodů	Nikdo		0%	22,22%
60 a méně bodů	Nikdo		0%	0%

Celkový průměr: **93,88 bodů** *(v roce 2023 – 90,88bodů, v roce 2022 – 87,44 bodů, v roce 2021 – 99,75 bodů, v roce 2020 – 87,4 bodů, v roce 2019 – 90,3 bodů, v roce 2018 – 96,33 bodů, v roce 2017 – 84,14 bodů, v roce 2016 – 88,45 bodů, v roce 2015 – 94,57 bodů; v roce 2014 – 90,43 bodů, v roce 2013 – 91 bodů, v roce 2012 – 90,35 bodů, v roce 2011 – 88,54 bodů)*

Maximální počet bodů získal: Cox Randy Dog- PT100/A/O2P,2P. Nejnižší počet bodů získal Uhakan des Terres d'Amarok – PT86. Netradiční aport předvedli tři psi – výše zmíněný Cox, Gody White Talisman – PT99/A, Bohemian Rhapsody z Kovárny – PT96/A a Daboo Naiklen – PT94/A. Obranu předvedl pouze jeden výše zmíněný pes.

Celkové slovní hodnocení povah (**v součtu za ZB+RB**)
Pracovní linie: 1x vyrovnaný, 1x nervoznější
Mix exteriérové a pracovní linie: 2x vyrovnaný, 1x hravá a přátelská, 1x nezměřen (opakovaně)
Výstavní linie: 3x vyrovnaná, 1x nervoznější, 2x nezměřen

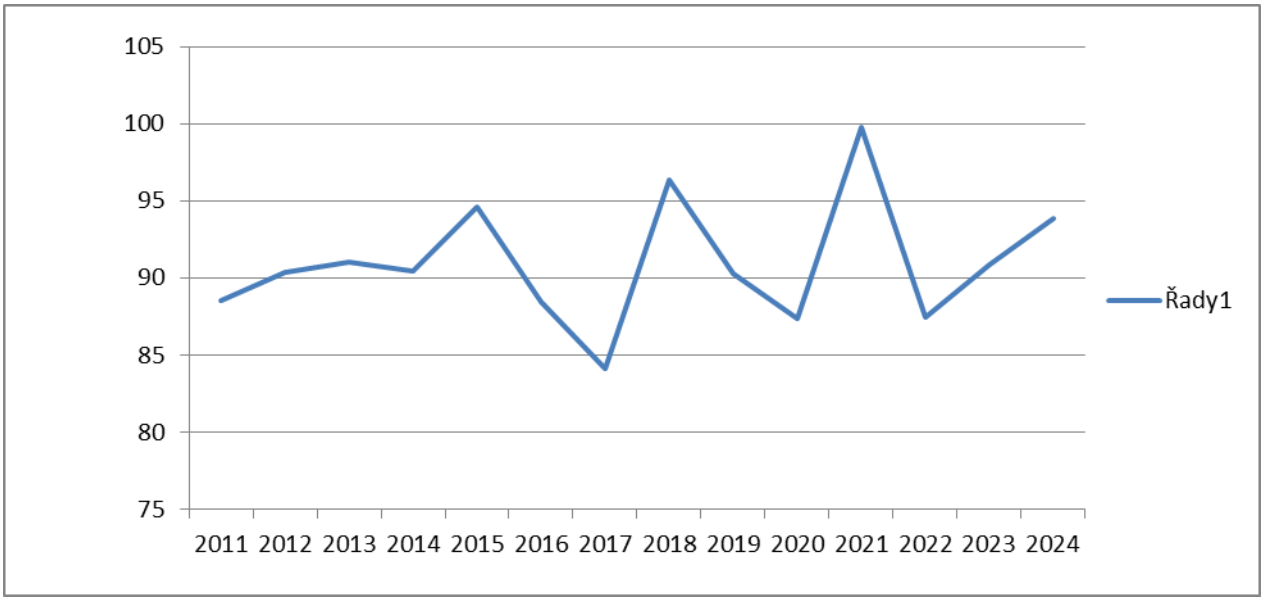
Průměrné body z PT (RB + doplnění samostatného PT):
Pracovní linie (2 jedinci): 92 bodů
Mix exteriérové a pracovní linie (3 jedinci): 92,66 bodů, 1x předveden aport, 1x obrana
Výstavní linie (3 jedinci): 96,33 bodů, 3x předveden aport

V letošním roce mix pracovních a exteriérových linií nevyšel v průměru výrazně hůře, než čistě pracovní linie (ale byl tam pes, co se nenechal změřit, tudíž není jak započíst do statistik) a to je dobře. Každopádně je třeba si u takových spojení uvědomit že exteriérový partner v takovém spojení musí mít dobrou povahu, protože spojení neurotického nebo bázlivého jedince z výstavní linie s jedincem z pracovní linie přináší většinou velké povahové problémy.

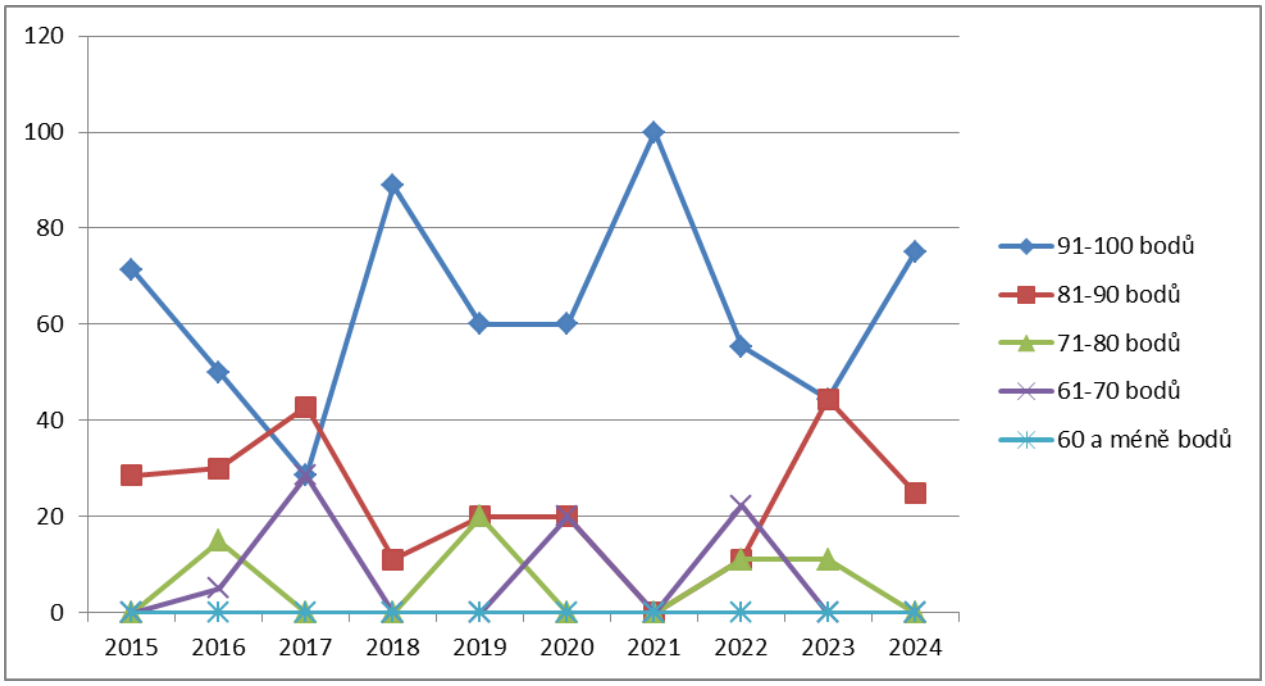
Jednotlivé cviky:
Cviky s lepším bodovým ziskem, než je celkový průměr PT: Průchod skupinkou osob – 100% možného zisku, Měření a Chování v kruhu – oba cviky shodně 96,25%, Přivolání do skupinky a Rušivé vlivy ve skupince osob – oba cviky shodně 95%.
Cviky s horším bodovým ziskem, než je celkový průměr PT: Setkání s cizí osobou – 93,75%, Střelba – 91,88%, Kontakt s cizí osobou ve skupince – 91,25%, Aport – 90%.
Měření se konečně po letech dostalo nad průměr povahového testu. Je to standardně cvik s největším tlakem na nervovou soustavu psa a to se obvykle odráželo na bodových srážkách. Nicméně je nutné poznamenat, že při započtení 0 bodů od nezměřeného jedince by průměr vyšel na 85,55% možného bodového zisku.

Vzhledem k dlouhodobě relativně malým počtům psů je horší vytvořit relevantní statistiku, proto přikládám grafy za posledních 10-14 let.

Graf průměrných bodů za rok – zahrnuto posledních 14 let (průměr za posledních 10 let je 91,314 bodů)

Graf průměrného rozložení zisku bodů ta rok (zahrnuto posledních 10 let)

Bodový zisk v absolutních číslech za posledních 10 let

Hranice dosažených bodů	Celkem jedinců	% z celku
91-100 bodů	58	53,70%
81-90 bodů	24	22,22%
71-80 bodů	7	6,48%
61-70 bodů	6	5,56%
60 a méně bodů	-	-

Onemocnění skeletu:

V roce 2024 bylo v ČR vyhodnoceno 30 Tervuerenů s výbornými výsledky

RTG DKK

	Rok 2024	*Pro srovnání*		
		Rok 2023	*Rok 2022*	*Rok 2021*
HD A	**93,33%** (28 jedinců)	**94,29%** (33 jedinců)	**100%** (32 jedinců)	**92,11%** (35 jedinců)
HD B	**6,66%** (2 jedinci)	**5,71%** (2 jedinci)	**0%**	**5,26%** (2 jedinci)
HD C	**0%**	**0%**	**0%**	**2,63%** (1 jedinec)
HD D	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**
HD E	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**

RTG DLK:
Všichni tervuereni vyšetření na DKK, podstoupili také vyšetření na DLK a to s výsledkem 30x 0/0.

Vyšetření SA, OCD, PL a LTV:

V roce 2024 bylo vyšetřeno 26 Tervuerenů na **SA -** spondylartrózu (86,66% rentgenovaných psů), všichni s výsledkem SA0 – bez postižení.

Dále bylo vyšetřeno 19 jedinců na **OCD** – osteochondrózu ramenních kloubů (63,33%) – všichni bez nálezu.

18 jedinců bylo vyšetřeno na **LTV – přechodový lumbosakrální obratel** s výsledkem 15x LTV 0 a 3x LTV 1.

17 jedincům byl stanoven **počet bederních obratlů (L)** – všichni v pořádku (7).

Jeden jedinec byl vyšetřen na **luxaci patelly (PL)** s výsledkem – 0/0.

Vyšetření očí:

V roce 2024 víme o 20 vyšetřených dospělých tervuerenech na DOV, z toho 14 bylo vyšetřeno opakovaně (v případě většiny z nich již po několikáté). 18x byl výsledek DOV prostý, dva psi měli bohužel diagnostikovanou dědičnou kataraktu, z toho ovšem u jednoho se nejedná o nový nález, ale o preventivní kontrolu rozvoje již dříve diagnostikovaného nálezu.

Dále víme o třech vrzích, kde chovatel provedl vyšetření štěňat, celkem se jednalo o 18 štěňat (jeden vrh měl více variet, počítám pouze tervuereny).

Dlouhodobá situace v ČR je velmi špatná, oči pravidelně vyšetřují čtyři chovatelé (letos se k nim připojil pátý) a kromě občasných vyšetření u majitelů pak už nikdo další systematicky toto nesleduje.

Zpracovala Hana Pisarčíková